

DE GESCHIEDENIS VAN EEN BELANGRIJKE MOLENAARS - EN
 AANNEMERSFAMILIE "DE FAMILIE BRAET"
 STAM: RUISELEDE
 TAK : SINT-JORIS-TEN-DISTEL.

Paul Braet

Opgenomen uit het boek "Het Geslacht Braet" met toelating van de auteur André Braet, Erembodegem-Aalst

Pieter Braet - Judoca Everaert

Pieter geboren te Ruislede op 14.5.1656, huwde me Judoca Everaert te Aarsele op 15.12.1680. Woonde te Wontergem gedurende 15 jaar. Tijdens deze periode waren er ook de oorlogstroebelen. De Zonnekoning Lodewijk XIV van Frankrijk was in oorlog met Spanje. Zijn legers vielen herhaaldelijk de zuidelijke Nederlanden binnen en plunderden alles wat op hun weg lag. Tijdens deze oorlog 1688-1697 was de armoede zeer groot. In 1693 kampeerde het Frans leger in Tielt en omstreken. De Spaanse en geallieerde troepen lagen tussen Deinze en Grammene. De plundertochten en brandstichtingen van de Fransen brachten zeer veel schade en ook een grote landvlucht mee.

De kerk van Wontergem werd volledig geplunderd op 19.5.1696. Rond deze periode is Pieter gelijk zovelen met zijn

huisgezin gevlucht. Hij is voor 22.6.1696 te St.-Joristen-Distel aangekomen. Dit is de geboortedag van zijn dochter Anna-Maria.

Pieter was buitenpoorter van Kortrijk. Hij had met zijn gezin reeds een bewogen leven achter de rug, maar te St.-Joristen-Distel was het al evenmin rooskleurig. De harde winter van 1709 veroorzaakte een graankrisis zodat velen op de aardappelteelt moesten overschakelen. Het einde van de oorlogsellende kwam in 1713 toen, met de vrede van Utrecht, de Zuidelijke Nederlanden aan Oostenrijk werden toegewezen.

Pieter verloor zijn vrouw op 24 mei 1711. Zij was 53 jaar. Het gezin woonde toen op de driesprong Oedelem-Knesselare-St.-Joristen-Distel. Hij pachtte 110 roeden land aan de kerk en hij gebruikte drie stukken land met hofstede die hij in eigendom had. Op deze hofstede was er een molenwal met molen die hij gekocht had van de vroegere molenaar en eigenaar Jan Van Poucke.

Pieter was dus landbouwer en molenaar geworden. Het maalrecht behoorde aan de heer van St.-Joris, Jonker Charles Frans van den Berghe, "geseyd van Praet, heere van dezelfde plaetse" (die van 1688 tot 1725 de heerlijkheid van Praet onder zijn gezag had).

Pieter maakte deel uit van de wethouders der Heerlijkheid, die van het Brugse Vrije afhing. Van 5.1.1713 tot 23.8.1719 was hij schepen. Op 22.4.1722 was hij burgemeester van St.-Joristen-Distel.

Hij overleed acht dagen na het huwelijk van zijn zoon Lauwereyns op 66 jarige ouderdom.

Lauwereyns Braet (1699-1772) - Maria Goovaert

Lauwereyns was de jongste telg uit het gezin Pieter Braet-Judoca Everaert. Hij volgde zijn vader op als molenaar op de Zeldonkmolen te St.-Joris-ten Distel. Hij huwde met Maria Govaert op 7.1.1723 te Oedelem. De vader van de bruid was in 1725 schepen van de Heerlijkheid van Praet. Lauwereyns verloor zijn vrouw op 5.4.1740. Het gezin telde reeds vijf kinderen: Jan Ludovicus, Petrus Jacobus, Jacobus Josephus, Maria Francisca en Anna Victoria.

Intussen was Lauwereyns in 1726 als schepen aanbesteld, bij de vernieuwing van de wet de r heerlijkheid St.-Joris.

Lauwereyns huwde opnieuw te Oedelem op 6.5.1741 met Isabelle-Theresia Blancaert. Zij werd aldaar geboren op 11.1.1712.

Lauwereyns erfde van zijn tweede schoonvader een stuk bos dat bij de Heerlijkheid van Praet behoorde. Uit het tweede huwelijk had hij nog acht kinderen: Laurentius, Joanna Theresia, Theresia Barbara, weer een Laurentius, Jan Bernard, de opvolger als molenaar, Maria Anna, voor de derde maal een Laurentius die ook in hetzelfde jaar overleed, en Petronella Catherina die ook in hetzelfde jaar stierf. Uit deze twee huwelijken van Lauwereyns Braet waren er 7 kinderen die ofwel zeer jong of als jongeling stierven.

Petrus Braet (1725-1772) - Joanna Blondeel

Petrus, in de volksmond Pieter genaamd, huwde te Maldegem op 5.6.1751 - hij was dus 26 jaar - met Maria Blondeel. Hij vestigde zich op de Oranjemolen te Oedelem (wijk Beverhoutsveld).

Ook de Plaetsemolen te Oedelem was onder zijn beheer: beide molens behoorden aan de Rijngraaf, prins van Rubenpré. Hier meldt de auteur André Braet dat het rijksarchief te Brugge toen gesloten was voor een verder onderzoek.

Pieter zou het molenaarsvak een nieuw leven inblazen. Op 8.4.1771 richt hij een verzoekschrift aan het bureau des finances te Brussel om een molen te mogen oprichten "op de oostzijde van de calseyde, beginnende van de post van Steenbrugge na Brugge, wesende parochie St. Catherina". Niettegenstande de sterke oppositie tegen deze molen werd hij toch opgericht en dit op de grens van zeven verschillende heerlijkheden en jurisdictiën (Brugge-Sijsele-Assebroek-Oedelem-Oostkamp-Nieuwenhove en Tillegem). In diezelfde archiefbundel zijn een verzameling van gewisselde brieven, klachtbrieven, en een figuratieve kaart van de omliggende molens en het eigenhandig verzoekschrift van onze Pieter bewaard.

Op 22.6.1771 verkrijgt hij de toestemming en de patentbrief, de gewettigde redenen tot oprichting van een molen zijnde vervat in 28 punten (waavan afdrukken verschenen zijn in het boek "Het geslacht Braet").

Toen deze koren- en oliemolen was gebouwd, stierf Pieter op 46-jarige ouderdom te Oedelem op 22.1.1772. Zijn jongste dochter die gehuwd was met Frans Demuynck, verkocht de nieuwe molen aan haar broer-molenaar Carolus en de andere erfgerechtigden. Carolus huwde met Anna Verschelde in 1797. Hier sluiten we de geschiedenis van Pieter Braet. We volgen nu zijn broer molenaar van de Zeldonkmolen, te St.-Joris-ten-Distel, Jan Bernard Braet.

Jan Bernard Braet (1748-1831) - Anna Maria Stroobant

Zoon van Laurentius en van Isabella Theresia Blanckaert, opvolger als molenaar op de Zeldonkmolen te St.-Joris-ten-Distel.

Gehuwd te Oedelem met Anna Maria Stroobant. Dit gezin telde 7 kinderen, waarvan: Laurentius, opv ger als molenaar, Jan, Pernard, Petrus Jacobus, Maria Theresia, Isabella Theresia en Joanna Catharina. Jan en Bernard bleven als opvolgers op de Zeldonkmolen te St.-Joris-ten-Distel. Zoon Laurentius werd molenaar op de Scellemolen te Damme.

Laurentius Braet (1779-1858) x Albertina Janssens (1ste huw.)
X Regina De Bakkere (2de huw.)

Laurentius geboren te St.-Joris-ten-Distel op 19.11.1779, huwde te Oedelem op 8.5.1809 met Albertina Janssens en voor de tweede maal opmet Regina De Bakkere.

Uit deze beide huwelijken waren er 8 kinderen, waarvan: Norbertus, die onze verder stamvader en opvolger is, Louis, Maria Theresia, Coleta, Eugenie, Charles Louis, Auriel Modest en Regina.

Laurentius kwam zich vestigen op de Scellemolen te Damme, gelegen langs de Damse vaart, waar nu de Witte Molen staat.

Norbertus Braet (1824-1880) X Coleta Francisca Dullaert

Geboren te Damme 13.6.1824 en aldaar overleden op 29.5.1880. Hij huwde te Damme op 31.7.1845 met Coleta Francisca Dullaert, dochter van Frans, geboren te Damme op 29.11.1827 en aldaar overleden op 30.3.1912.

Norbertus volgde zijn vader als molenaar op, op de Scellemolen te Damme in 1867 toen de molen aan vernieuwing toe was. Deze houten Scellemolen werd vervangen door de huidige stenen reus. Het werd een koren- en oliemolen, in hetzelfde jaar verkocht Norbertus Braet de nieuwe molen aan zijn schoonbroer Louis Dullaert.

Wij kunnen voorlopig niets bewijzen maar we kunnen wel eens luidop denken: Het is mogelijk dat met de bouw van deze nieuwe stenen molen, Norbertus in geldmoeilijkheden kwam, maar ook is het mogelijk dat Norbertus een andere toekomst voor zijn groot gezin zag, want hij was zeer rijk als hij de molen overliet, maar hij was ook rijk aan kinderen. Er waren niet minder dan 9 kinderen waarvan: Franciscus, Henri, Jules, Alfons, Carolus, Ludovicus, Eduardus, Mathilde en Louisa Coleta.

We diepen eens in Rond de Poldertorens en zien er enkele gegevens over kosten en benodigheden in de bouw van een nieuwe molen, door René De Keyser, jrg. XV, nr. 4, p. 126: De Pannemolen. Daar zien we dat de eigenaar Ivo. Gailaert 119.550 stenen heeft aangekocht in een steenbakkerij te Duffel. Deze werden langs het waterverkeer vervoerd van Duffel naar Brugge, aan de Dampoort gebracht, kostprijs van het vervoer 3,75 fr per 1000. De kostprijs van de stenen en van het metselwerk, het vaste en roerende werk, enz... nog niet meegerekend. Dit was in 1891. En wanneer we dan zien dat Jan Bernard Braet in 1822 de houten Zeldonkmolen verkocht bij notariële akte van notaris Ch.J. Beaucourt te Oostkamp, de molen met 2 lijnen wal 29 roeden en 50 ellen (nederlandse maat) aan zijn zoon Jan tegen de koopsom van 2400 gulden (nederlands geld) dan kan men zich wel indenken wat zo een stenen reus moet gekost hebben. En Norbertus zag zeker wel een andere toekomst voor zijn groot gezin. Hier eindigde het molenaarsleven van deze tak Braet maar er kwam een nieuw tijdperk aangebroken. Er werd een aannemersbedrijf opgericht die zich specialiseerde in openbare werken.

Franciscus Braet (1856-1930)

Oudste zoon van Norbertus. Geboren te Damme op 16.3.1856 en overleden te Veurne op 21.7.1930. Gehuwd met Sidonie Vervaecke. Beroep aannemer van openbare waterwerken. Sidonie overleed te Oostkerke op 17.11.1911. Dit gezin telde 6 kinderen waarvan:

Gustaaf : Geboren te Oostkerke op 13.12.1881; overleden te St.-Kruis op 9.12.1948; gehuwd Elisabeth Maes in 1904; beroep: aannemer van openbare waterwerken; hun kinderen:

Maurice: Aannemer van openbare waterwerken

Geboren te Mol op 16.5.1907

Overleden te Koolkerke op 16.5.1971

Gilbert: Aannemer van openbare waterwerken

Geboren te Geel

Gehuwd Margriet Dobbelaere

Marcel: Beroep onbekend

Geboren te Geel

Camiel: Geboren te Geel

Overleden te Geel in 1911

Jules: Geboren te Oostkerke op 7.6.1880; overleden te Gent op 10.6.1928; gehuwd te Assebroek op 18.11.1905 met Marie Van Renterghem, geb. te Assebroek 8.5.1877 en aldaar overleden op 20.4.1949; beroep: aannemer van openbare waterwerken

Hun kinderen:

Robert: geboren te St.-Kruis op 11.2.1912; overleden te Brugge febr. 1987; ex-doelwachter van Cercle Brugge; beheerder van verschillende vennootschappen en verenigingen

Martha en Irene

Leon: Geboren te Oostkerke op 8.1.1892; overleden te Oostkerke op 25.2.1956; gehuwd met Bertha Loobuyck geb. te Ruddervoorde op 17.6.1892 en overleden te Brugge op 29.1.1937; voor de 2de maal gehuwd met Maria Vermeire uit Beernem; aannemer van openbare waterwerken; wonende te Nieuwpoort; kinderen: Carlos en Marcel.

Henri: Geboren te Oostkerke op 15.10.1887; overleden in Oostkerke op 6.4.1921; gehuwd met Sidonie Boedt, geboren te Snaaskerke op 30.7.1893; beroep: aannemer; kinderen: Albert (geb. te Oostkerke op 17.11.1916) met Maria Simonne Van Dammen, en Henriette, gehuwd met Fernand Boedt uit Kortemark.

Franciscus Braet had ook nog twee dochters:

Emma: Geboren te Oostkerke op 2.6.1885; overleden te Loppem op 25.4.1944; gehuwd met Camiel Barbier (1878-1938), burgemeester van Loppem.

Albertha: Geboren te Oostkerke op 19.9.1889; overleden te Brugge in 1959; ongehuwd

Henri Braet: zoon van Norbertus; geboren te Damme op 30.5.1858; overleden te Nieuwpoort op 5.2.1947; gehuwd te Brugge op 31.5.1887 met Octavie Tyvaert uit Torhout.

Henri kreeg als ereteken : het Kruis van Officier in de Leopoldorde voor bewezen diensten aan het land en de gemeenschap gedurende 50 jaar (1889-1939).

Beroep: aannemer van waterwerken.

Henri heeft vijf kinderen waarvan:

Hans, Walter, Frans, Maria Theresia, Rosa, Paul en Willem. Van deze tak is het niet gekend of er opvolgers waren die het beroep van aannemer verderzetten.

Jules Braet: zoon van Norbertus; geboren te Damme op 1.5.1867; overleden te Damme op 5.7.1956; gehuwd met Romanie D'Haens, geb. te Sijsele op 18.5.1870 en te Damme overleden op 24.9.1964

Jules was burgemeester van Damme gedurende 38 jaar Hij woonde in een patriciërswooning, de huidige Grote Sterre, Uilenspiegelmuseum in de Jacob van Maerlandtstraat.

Hun kinderen: Eugene Braet (geb. te Damme; landbouwer), Bertha Braet, Elisabeth Braet

